

TESIS DOCTORALS

DIFERÈNCIES INDIVIDUALS I VARIABLES SOCIALS I D'APRENENTATGE EN EL COMPORTAMENT AGRESSIU DE LES RATES MASCLES WISTAR

Mª Assumpció Martí i Carbonell

Director: Dr. Lluís García Sevilla

Ponent: Dr. Ramon Bayés Sopena

En la determinació del comportament agressiu intervenen gran nombre de variables. En el nostre treball ens hem centrat en tres d'elles: la situació social en la que viu l'animal, l'aprenentatge d'aquell comportament i les característiques individuals.

Les condicions típiques de laboratori fan que els animals que hi han estat sotmesos siguin, espotàniament, poc agressius. És per això que per fer recerca sobre el comportament agressiu amb aquests animals cal primer potenciar-lo o provocar-lo. L'aïllament sòcio-ambiental i la formació de colònies mixtes han estat dues de les tècniques més usuals, i ens introdueixen a la vegada la variable situació social en què viu l'animal, establint un «continuum»: des de viure l'animal sol en la seva gàbia, fins a la convivència amb altres de la seva espècie (mascles, femelles i cries), passant per una situació social intermèdia, la de conviure amb grup, però només amb mascles. Aquesta última situació, la introduïm perquè ens permet contrastar els efectes de l'aïllament i els de la presència de femelles i cries en el comportament agressiu.

En els mamífers, i per tant en els rosegadors, el comportament en general i el comportament agressiu en particular és en part

producte de l'aprenentatge. Condicionar l'agressió en el laboratori no és sinó accentuar aquest procés. Tanmateix, no tots els animals es condicionen amb la mateixa facilitat; segons llurs característiques individuals, uns agrediran més que els altres després d'haver seguit el mateix procés de condicionament. Aquestes diferències individuals (tercera variable que hem considerat), no solament són importants per a determinar la facilitat per aprendre, sinó que ho són també en altres variables (motivacionals, emocionals, etc.) que així mateix predeterminen l'agressió. Dues de les característiques individuals més estudiades són l'emotivitat i l'activitat/exploració, mesurades, generalment, per la defecació i la deambulació en el test Camp obert, respectivament.

Els *Ss* han estat rates albines de la soca Wistar, de tres mesos d'edat, els quals seguirien el procediment següent: 1) Test Camp obert per mesurar llur defecació i deambulació; 2) selecció dels *Ss* amb puntuacions extremes d'aquestes variables; 3) test per a determinar la línia base d'agressió; 4) distribució i manteniment dels animals en cadascuna de les tres situacions socials. A cada grup s'assignaven rates segons llurs característiques de deambulació i defecació; 5) procés de condicionament a l'atac, a la meitat de les rates de cada grup, i 6) test d'agressió final.

Ens hem proposat, doncs, d'esbrinar la possible relació que hi podria haver, d'una banda, entre la deambulació i el comportament agressiu i, d'altra banda, entre la defecació i aquell comportament. Cal veure quina és aquesta relació quan no ha intervingut cap manipulació ambiental, perquè aquesta pot modificar el seu sentit. L'aïllament sòcio-ambiental és una situació tan insòlita per a l'animal que pot provocar més agressió a aquells que tenen unes característiques determinades quant a l'emotivitat i activitat/exploració. Tanmateix, hi ha una variable que sí que cal controlar experimentalment: l'aprenentatge del comportament

agressiu, ja que pot modificar també aquella relació.

Amb el nostre disseny podem identificar no solament la influència de cadascuna de les tres variables, sinó també com incideixen les seves interaccions en el comportament agressiu.

Dels resultats de la nostra recerca, en deduïm les conclusions següents:

— Si bé l'aïllament sòcio-ambiental s'ha mostrat molt efectiu per a provocar comportament agressiu en rates de la soca Wistar, no ha estat així pel que fa a la formació de colònies mixtes amb les característiques de les nostres.

— En les rates que no han seguit el procés de condicionament, les variables de classificació «deambulació» i «defecació» no semblen suficientment importants per a determinar o influir el nivell d'agressió. Tanmateix, la tendència que s'observa és que les deambuladores altes són més agressives que les deambuladores baixes i que les defecadores baixes ho són més que les altes.

— L'aïllament sòcio-ambiental bloqueja els processos d'aprenentatge i, per tant, les rates sotmeses a ell, malgrat que segueixen el procés de condicionament a l'atac, no accentuen el seu comportament agressiu.

— Els animals que no han estat sotmesos a l'aïllament social, després del condicionament a l'atac es mostren molt més agressius que els que no l'han seguit.

— Les rates amb característiques de deambulació alta i defecació alta són les que mostren unes puntuacions més altes d'agressió després d'haver fet el condicionament. Per tant, són aquestes rates les que aprenen més fàcilment. La característica deambulació alta es mostra més potent que la defecació alta.

ASPECTES DE LA IDENTITAT SOCIAL DELS ANDORRANS

Pere Notó i Brulles

Director: Càndid Genovard i Rosselló

Subdepartament de Psicologia Social i de l'Organització.
Departament de Psicologia.

Presentació: La investigació que realitzarem com a tesi recull els aspectes fonamentals de la recerca Andorra-80: es tracta d'una macro-investigació psico-sociolingüística dins el programa de recerca de l'Institut d'Estudis Andorrans, que ens encarregà la seva direcció. El projecte «Andorra-80» obté informació sobre la totalitat de la població escolar que cursa l'ensenyament secundari a Andorra. Es tracta de fet d'un banc de dades que quantifica i codifica la competència lingüística dels subjectes escolars a nivell de la comprensió i de l'expressió dels tres idiomes d'ús a Andorra: el català, l'espanyol i el francès. Igualment, obté informació del coneixement que el subjecte posseeix sobre els símbols i signes de la identitat col·lectiva andorrana.

Marc conceptual: L'objecte de la recerca condicionà un marc interdisciplinari. Per un cantó, la Psicologia Social que aporta les investigacions sobre Identitat Social; especialment remarcables són les recerques de l'Escola Europea de Psicologia Social per la influència que ha tingut en nosaltres. De l'altre, la Sociolingüística, i molt particularment les recerques realitzades en l'àmbit dels Països Catalans pel Grup Català de Sociolingüística.

Metodologies, objectius i hipòtesis: Els mètodes que hem utilitzat en les nostres recerques es poden incloure en dos apartats. El primer comprèn les tècniques sociològiques i sociolingüístiques que ens serviren per a obtenir informació de tota la població escolar